

گزارشی از مراکز دین پژوهی

مؤسسه گفتگوی جهانی

Global Dialogue Institute - G.D.I

global-dialogue.com
global-dialogue.org

مقدمه

نمایی فرهنگ‌های بشری از آغاز تا کنون اساساً به سخن‌نک‌سخنی بیش از آنکه به این معنی که تنها با کسانی سخن گفتند که فکر می‌کردند مانند خودشان هستند. اما اینک بشر از «عصر نک‌سخنی» به سمت «عصر گفتگو» حرکت می‌کند و بررسی در یافته است که با دیگران به گفتگویی عمیق بپردازد. مقصود ما از گفتگوی عمیق، تسویه‌ای از مواجهه با دیگری، و درک دیگری و جهان، در سطوحی ژرف است که موجب گشودن درهای درک معانی اصلی زندگی به صورت فردی یا جمعی می‌گردد.

تاریخچه

مؤسسه گفتگوی جهانی زاییده یک مؤسسه قدیمی‌تر با نام مؤسسه گفتگوی بین‌الادیان و بین فرهنگ‌ها (IID)

(The Institute for Interreligious-Intercultural Dialogue)

است که نقش نهاد پدر نسبت به این مؤسسه دارد. پایه‌گذاران مؤسسه گفتگوی جهانی، لئونارد سوندلر و آشوک کانگالین هستند. ازل هدف خود از تأسیس این مؤسسه را ترویج فرهنگ گفتگو از طریق گفتگوی عمیق میان ادیان و فرهنگ‌ها برای ایجاد زمینه همکاری مشترک ذکر کرده‌اند. هر دو مؤسسه شبکه‌ای از عالمان و سازمان‌های متعدد و معتقد به گفتگوی عمیق میان فرهنگ‌ها، اینتولوزی‌ها و «دان» را تشکیل داده‌اند و فعالیت‌هایشان واجد وجه پژوهشی و جنبه عملی است. مؤسسه پدر در سال ۱۹۷۸ تأسیس شد و عمده‌ترین وظیفه آن جنبه عملی بخشیدن به چربی بود

که بطور نظری در مجله کلیسای متحد جهانی به سردبیری لئونارد سوندلر مؤسس این مؤسسه منتشر می‌گردید. با گذشت زمان، این مؤسسه به مؤسسه گفتگوی جهانی تغییر نام داد.

اهداف و برنامه‌ها

طی چند دهه، مجله کلیسای متحد جهانی، مؤسسه گفتگوی بین‌الادیان و بین فرهنگ‌ها، و مؤسسه گفتگوی جهانی، از راه انتشارات، برنامه‌ها و تبادل نظرات، به شرح و بسط و گسترش عملی مفهوم گفتگوی عمیق پرداختند. مؤسسه گفتگوی جهانی به دنبال تحلیل گفتگوی عمیق میان ادیان جهان است. گفتگوی عمیق دارای سه قلمرو است: اخلاق، جهانی بودن، و معنویت. نظریه گفتگوی عمیق، که مؤسسه مذکور منادی آن است هفت مرحله دارد:

مرحله اول - مواجهه بنیادی با تفاوت‌ها. مواجهه «خودی» در مقابل «دیگری».

مرحله دوم - تساهل و اجازه ورود به جهان «دیگری»: برون‌رفت از «خودی».

مرحله سوم - تأوس شدن با، و تجربه کردن جهان «دیگری»: خودی به دیگری تبدیل می‌شود.

مرحله چهارم - بازگشت به همراه یک نگرش تجربی: خودی با اندوخته‌های جدید به منزل بازمی‌گردد.

مرحله پنجم - بیناری گفتگویی: پارادایم رادیکال: خودی از درون متحول می‌شود.

مرحله ششم - بیناری جهانی: جهت پارادایم چندگانه می‌شود: خودی با خودی، دیگران و جهان ارتباط برقرار می‌کند.

مرحله هفتم - تحول فردی و جهانی در زندگی و رفتار: خودی در یک آگاهی جهانی گفتگویی جدید می‌زید و فعالیت می‌کند.

شبکه بین‌الادیان بریتانیا کبیر در تلاش است تا ارتباط مناسبی میان جوامع بزرگ دینی در بریتانیا - مسیحیت، اسلام، بودیسم، هندوئیسم، جین، یهودیت، سیک و آیین زرتشت - برقرار سازد. این شبکه ۹۰ عضو را به هم پیوند می‌دهد. این ۹۰ عضو عبارتند از نمایندگی‌های جوامع ادیان بزرگ سازمان بین‌الادیانی ملی، گروه‌های بین‌الادیانی محلی، نهادهای دانشگاهی و نهادهایی که با آموزش چندآیینی سروکار دارند. هیأت مؤسس این شبکه افرادی از میان نهادهای مرتبط هستند.

این شبکه به کمک اعضای خود می‌کوشد تا درک و احترام متقابل میان ادیان را در بریتانیا گسترش دهد به نحوی که تمامی ادیان موجود در آن کشور بتوانند با یکپارچگی و وحدت به اعمال خود بپردازند. مبنای کار شبکه، گفتگو و همکاری است که اصولاً زمانی تحقق می‌یابد که میان طرفین، روابط احترام‌آمیز حاکم باشد و تفاوت‌های موجود سنت‌های دینی مختلف به رسمیت شناخته شود.

علل نیاز به شبکه

بریتانیا در کنار جوامع دینی باسابقه‌ای مانند مسیحیت و یهودیت، جوامع دینی قابل توجه دیگری نیز دارد، و به این اعتبار یکی از متنوع‌ترین کشورها به لحاظ دینی است. این وضعیت بسیار مغتنم، فرصت‌های قابل توجهی را برای درک متقابل و ایجاد جامع‌های مبتنی بر ارزش‌های مشترک در عین اذعان به تفاوت‌های اعتقادی و عملی، پدید آورده است. با این همه، تفاوت‌های دینی و مذهبی در بریتانیا همچنان به چنددستگی مردمان می‌انجامد و گاه موجب پیشداوری و عدم مدارا می‌گردد. به همین دلیل، بسیار مهم است که شبکه چارچوبی مشترک و غیرفرقه‌ای را به پیروان ادیان مختلف ارائه کند تا آنان در ضمن آن به بحث و تبادل نظر درباره دلمشغولی‌های مشترک بپردازند و به بیان دیدگاه‌های مشترک و متفاوت سنت‌های اعتقادی خویش همت گمارند.

این شبکه برای ایجاد ارتباطات بین‌الادیانی مناسبه اقداماتی صورت داده است:

۱. راهاندازی خدمات اطلاع‌رسانی درباره جوامع دینی و موضوعات بین‌الادیانی،
۲. برقراری ارتباط میان نهادهای بین‌الادیانی ملی و محلی بریتانیا و مشارکت دادن آنها در نشست‌ها و انتشارات، مانند انتشار خبرنامه

روزآمد بین‌الادیان (Interfaith Updat)،
۳. برگزاری نشست‌های ملی و منطقه‌ای، و مراسمی در ارتباط با جنبه‌های خاص زندگی در یک بریتانیای چندآیینی،

۴. عرضه و انتشار دستورالعمل‌ها و سرخط‌هایی کلی برای یک مواجهه مطلوب بین‌الادیانی.
برخی از کتب و نشریاتی که در زمره محصولات پژوهشی این شبکه به شمار می‌آیند از این قرارند:

۱. خبرنامه Interfaith Updat
۲. دین در بریتانیا: راهنمای سال ۲۰۰۳-۲۰۰۱
۳. ایجاد ارتباط خوب با پیروان دین‌های مختلف: کتاب راهنما
۴. کتاب راهنمای گفتگوی بین‌الادیان محلی
۵. مأموریت‌های تبلیغی، گفتگو و مواجهه دینی
۶. گفتاری درباره روابط بین‌الادیان در بریتانیا
۷. آموزش عالی و هویت دینی دانشجویان
۸. در جستجوی ارزش‌های مشترک
۹. قانون، کفر و جامعه چندآیینی

شبکه بین‌الادیان بریتانیا، افزون بر کتاب‌هایی که منتشر کرده، به انتشار گزارش‌هایی نیز درباره همایش خود همت گمارده است. برخی از این گزارش‌ها بدین قرارند:

۱. هماهنگی در جامعه: طرحی جدید برای روابط بین‌الادیان: گزارشی از نشست ملی در سال ۲۰۰۰.
۲. ایمان و خدمت به جامعه: گزارشی از نشست ملی در سال ۲۰۰۱.
۳. روابط بین‌الادیان در بریتانیا، دهه نهم: گزارشی کنفرانسی ملی در سال ۲۰۰۱.
۴. ایمان در سرزمین در حال دگرگونی: گزارشی نشست ملی در سال ۱۹۹۹.
۵. هزاره: گزارشی نشست ملی در سال ۱۹۹۸.
۶. گسترش استراتژی بین‌الادیانی: فریضه‌ای برای جوامع دینی بریتانیا، گزارشی کنفرانس ملی سال ۱۹۹۷.
۷. «جوامع دینی بریتانیا: شهروندان یکسان»: نشست ملی در سال ۱۹۹۶.
۸. طراحی برای آینده: جوانان و روابط بین‌الادیان، نشست داخلی سال ۱۹۹۵.
۹. اماکن عبادی: کارکردها و خصامشی‌های اماکن مقدس در بریتانیا: چندآیینی.
۱۰. دین در رادیو و تلویزیون: ۱۹۹۴.
۱۱. فهرست سازمان‌های عضو شبکه.
۱۲. فهرست سازمان‌های ملی بین‌الادیانی.
۱۳. فهرست گروه‌های بین‌الادیانی محلی و شوراهای دینی.